

OBCHODNÍ ZÁVOD

UOL[®]
ÚČETNICTVÍ

Máme radost, že jste se rozhodli věnovat tomuto e-booku půl hodinky čtení! Víte proč? Proč je třeba se obchodním závodem vůbec zabývat?

Protože obchodní závod se týká každého podnikatele, který chce třeba jen převést část svého podnikání na děti. A protože převody s sebou nesou řadu právních a daňových háčeků, které se vyplatí znát.

Čtěte dále a stanou se z vás odborníci na transakce s obchodním závodem.

www.uol.cz

+420 910 190 008

info@uol.cz

PS: E-book jsme napsali, aby pomáhal.
Zdarma.

Sdílejte ho volně všem, komu by se mohl hodit.
V případě citací, prosím uveďte zdroj.

Obsah

Co je obchodní závod?	4
Právní základ	5
Důležité paragrafy	5
Povinnosti prodávajícího	6
Kdo a jak nakládá s obchodním závodem?	7
Obchodní závod a DPH	8
Co říká Evropský soudní dvůr?	8
Tuzemský zákon o DPH	11
Obchodní závod a daň z příjmů	12
Daň z příjmů z pohledu převodce	13
Prodej obchodního závodu	13
Vklad obchodního závodu	14
Daň z příjmů z pohledu nabyvatele	16
Nabytí obchodního závodu koupí	16
Vklad obchodního závodu	18

Co je obchodní závod?

Obchodní závod si můžete představit třeba takto: Automobilka provozuje ve svém areálu lakovnu.

Ta je v jejím vlastnictví. Rozhodne se, že si lakování nechá dodávat subdodavatelsky. Domluví se proto se zájemcem, že mu lakovnu prodá.

Lakovnu tvoří budova, lakovací linka, zásoby laků.

Má zaměstnance a vážou se k ní dodavatelské smlouvy.

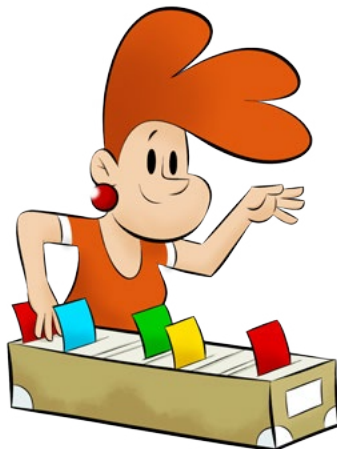
Lakovna je obchodní závod.

Dobré vědět:

Převáděný byznys zdaleka nemusí být takto komplexní, aby (minimálně z pohledu DPH) šlo o operaci s obchodním závodem.

Zjednodušeně řečeno: Obchodní závod je jednotka, provoz, byznys, které **jsou schopné samostatné ekonomické existence**.

Právní základ

České občanské právo řeší obchodní závod v [občanském zákoníku v § 502](#). Definuje ho jako **organizovaný soubor jmění** (majetku a závazků), který podnikatel vytvořil a který slouží k provozování jeho činnosti. Občanský zákoník zná také pojmy rodinný a zemědělský závod.

Dobré vědět:

Dřív zákoník používal termín „podnik“. Ten už se dnes nepoužívá, protože obchodní závod (zdeděný, darovaný) může řešit i nepodnikatel.

Důležité paragrafy

[§ 2175 občanského zákoníku](#) říká, že když si koupíte závod, **nabýváte tím všechno, co k závodu náleží**.

Ale pozor! Při převodu obchodního závodu nepřecházejí na nabyvatele veřejnoprávní závazky, například závazky daňové, celní apod. Ty zůstanou „na původním DIČ“.

[§ 2180](#) stanovuje, kdy jako kupující nabýváte vlastnické právo k závodu.

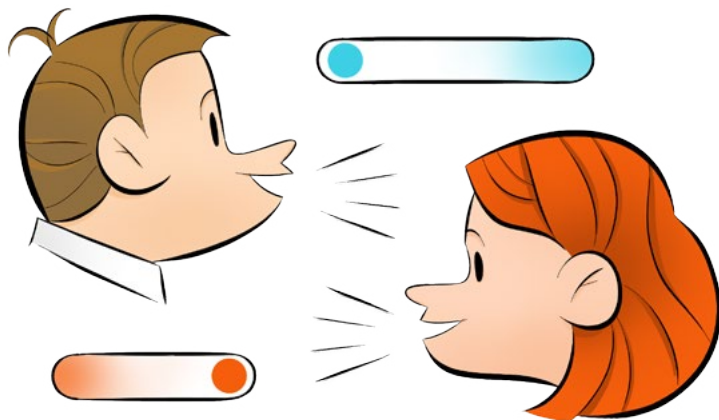
- **Kupující je zapsaný ve veřejném rejstříku.**
→ V tom případě nabýváte vlastnické právo k závodu zveřejněním údaje, že jste uložili doklad o koupi závodu do sbírky listin.
- **Kupující do veřejného rejstříku zapsaný není.**
→ Vlastnické právo k závodu nabýváte účinností smlouvy.

[Daňový řád v § 127](#) uvádí, že musíte oznámit operaci s obchodním závodem správci daně. A to do 15 dnů od jejího uzavření.

[Občanský zákoník v § 2175](#) říká, že se koupě závodu se považuje za **převod činnosti zaměstnavatele**. Práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů přechází na nového zaměstnavatele.

Povinnosti prodávajícího

Jako prodávající musíte **oznámit svým dlužníkům a věřitelům**, komu jste jejich pohledávky a dluhy v rámci obchodního závodu převedli. Pozor, věřitel může pohledávku vymáhat i na původním dlužníkovi! To platí, pokud s převodem nesouhlasil a pokud se dobytost jeho pohledávky po převodu zhoršila.

Kdo a jak nakládá s obchodním závodem?

S obchodním závodem může nakládat:

- **podnikatel**, fyzická i právnická osoba
- **nepodnikatel**

Tedy prakticky kdokoliv.

U právnických osob nemá transakce pro osobu, který prodává, vkládá a podobně, vliv na její vlastnickou strukturu. Když tedy kompletní byznys s. r. o. převedete na jinou osobu, může původní s. r. o. zůstat jako prázdná skořápka. Neprovádí podnikatelskou činnost, ale její **vlastníci se nemění**.

Dobré vědět:

Obchodní závod sám o sobě nemá právní subjektivitu, nemůže tedy uzavírat smlouvy a podobně.

V praxi se nejčastěji setkáváme dvěma situacemi:

S **prodejem** obchodního závodu a s jeho **vkladem** do obchodní korporace. Vkládá se buď do základního kapitálu, nebo formou příplatku mimo základní kapitál. V případě vkladu navyšuje hodnota obchodního závodu hodnotu podílu společníka.

Pro vklad obchodního závodu je třeba v souladu s § 251 zákona o obchodních korporacích znalecký posudek.

Dobré vědět:

Obchodní závod můžete také propachtovat, darovat a dědit.

Obchodní závod a DPH

Co říká Evropský soudní dvůr?

Pro účely DPH nemůžeme vycházet z definice obchodního závodu v ČR. Musíme použít výklad, který vychází z **rozhodnutí Evropského soudního dvora**.

Podívejme se blíže na některé rozsudky Evropského soudního dvora. Napoví nám, co všechno je (a není) obchodní závod.

Dobré vědět:

Podle DPH směrnice nemusí členské státy považovat převod obchodního závodu za dodání zboží nebo služeb. To znamená, že u něj nemusí uplatňovat DPH na výstupu. ČR této možnosti využila.

Rozsudek C-50/91 Commerz-Credit-Bank

Evropský soudní dvůr zde definoval část obchodního závodu jako **soubor majetku a osob schopných přispívat k výkonu určité aktivity**.

Rozsudek C-497/01 Zita Modes

V tomto případě provozovala lucemburská firma Zita Modes obchod s konfekcí. Pak prodala celý podnik jiné entitě provozující parfumerii a předpokládala, že transakce není předmětem DPH. Lucemburský správce daně doměřil DPH s tím, že by převodce i nabyvatel měli mít stejnou aktivitu a že nabyvatel na konfekci nemá povolení od úřadů.

Podle názoru Evropského soudního dvora je prodejem obchodního závodu jakýkoli převod podniku nebo jeho části včetně hmotných a nehmotných součástí, které dohromady tvoří podnik nebo jeho část schopnou samostatné ekonomické činnosti.

Příjemce musí chtít podnik provozovat, a ne okamžitě ukončit činnost. **Nemusí mít licenci** na stejnou činnost, jakou vykonával převodce.

Rozsudek C-444/10 Christel Schriever

Paní Schriever provozovala obchod se sportovními potřebami. Převedla zásoby a vybavení prodejny na jiný subjekt, kterému pronajala své prostory. Neuplatnila DPH na výstupu s tím, že jde o prodej podniku. Německý správce daně s tímto posouzením nesouhlasil, protože nepřevedla i nemovitý majetek.

Evropský soudní dvůr však rozhodl, že převod zásob a obchodního vybavení prodejny spojený s pronájmem prodejny na dobu neurčitou je převodem obchodního závodu. **Součástí převodu obchodního závodu nemusí být nemovitosti.** A podle všeho ani personál.

Rozsudek C-651/11 X BV

Nizozemská společnost vlastnila 30% podíl na jiné společnosti, ve které vykonávala řídicí činnost. Podíl prodala a domnívala se, že se jedná o převod obchodního závodu.

Evropský soudní dvůr zopakoval, že pojem převod obchodního závodu se vztahuje na převod obchodního majetku nebo samostatné části podniku, které jsou schopné provozovat samostatnou hospodářskou činnost. **Nevztahuje se na pouhý převod věcí, jako je prodej zásob.** Nabyvatel musí mít v úmyslu využívat převedený závod, a ne ho okamžitě likvidovat.

Rozsudek C-17/18 Mailat

Rumunští manželé Mailatovi byli jednateli ve firmě Apcom Select. Firma převzala investiční práce na nemovitosti, kde provozovala restauraci. U těchto prací uplatnili nárok na odpočet. Následně osvobozeně pronajali prostory a zařízení jiné společnosti a neprovedli opravu DPH. Považovali transakci za převod podniku s tím, že mají nárok na odpočet a nemusí odvádět DPH.

Podle Evropského soudního dvora **nešlo o převod podniku**, protože **movitý a nemovitý inventář nebyl převeden do vlastnictví pořizovatele**. Jednalo se o nájem nemovitosti.

Shnutí

Jak tedy podle Evropského soudního dvora poznáte, že jde o převod obchodního závodu?

- Převádíte podnikání **včetně hmotných a nehmotných součástí**, které jsou dohromady schopné samostatné ekonomické činnosti.
- Příjemce musí mít **záměr podnik provozovat**, a ne okamžitě ukončit činnost.
- Nástupce **nemusí mít licenci na stejnou činnost**, jakou vykonával převodce.
- Transakce podle některých rozhodnutí **nemusí obsahovat personální složku**.

Co může být v praxi převod obchodního závodu?

Například převod:

- e-shopu
- praxe lékaře, právníka, poradce
- živnosti – tiskárny, řemesla, přepravní, výrobní činnosti, služby

Dobré vědět:

V každém případě podrobně prozkoumejte rysy každého převodu.

Tuzemský zákon o DPH

Podle českého zákona o DPH se převod obchodního závodu **nepovažuje za zdanitelné plnění**. U souvisejících přijatých plnění ale máte nárok na odpočet.

Je důležité **správně vyhodnotit, jestli jde o převod obchodního závodu**, nebo ne. Kdyby se o něj jednalo a převodce by na výstupu uplatnil DPH, neměl by nabyvatel nárok na odpočet. Pokud byste naopak podmínky nesplňovali a transakci byste účtovali bez DPH, dlužil by převodce DPH na výstupu.

Dobré vědět:

Pokud koupíte (nebo jinak získáte) závod od plátce DPH a sami jste neplátcí, musíte se registrovat k DPH.

Nabyvatel obchodního závodu je **právní nástupce převodce**. S tím se pojí povinnost provádět úpravu nároku na odpočet podle [§ 78c a 79a zákona o DPH](#).

Doporučení z praxe daňáře:

Převádíte závod? Nechte si od nabyvatele vystavit prohlášení, že hodlá pokračovat v ekonomické činnosti obchodního závodu a že odpovídá za doměrek DPH, pokud by byznys zlikvidoval a aktiva rozprodal.

Obchodní závod a daň z příjmů

Z hlediska daně z příjmů nemůžete na jednotlivé části vkládaného podniku pohlížet samostatně. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku 7 Afs 142/2006–59:

*„...vložení části podniku je nutno **chápat jako jeden vklad, jeden celek**. Není tedy možno separovat jednotlivé součásti této hromadné věci a podrobovat je samostatnému daňovému režimu. Právně ale i fakticky byla v dané věci do základního kapitálu obchodní společnosti vložena celková finanční hodnota vkládaného podniku, stanovená jako souhrn všech částí části podniku, a to včetně závazků.“*

I zákon o daních z příjmů přináší při nakládání s obchodním závodem pár háčeků, které je třeba mít na paměti. Podívejme se na transakce s obchodním závodem z pohledu převodce (prodávajícího, vkladatele) a z pohledu nabyvatele.

Daň z příjmů z pohledu převodce

Prodej obchodního závodu

Zákon o daních z příjmů obsahuje v [§ 24/8](#) speciální ustanovení. To říká, že při prodeji obchodního závodu **neplatí omezení daňové uznatelnosti výdajů** (nákladů). Uznatelné výdaje tedy nejsou omezené výší souvisejících příjmů u jednotlivě prodávaných majetků.

Může se to týkat třeba pohledávek evidovaných v účetnictví nebo hmotného majetku vyloučeného z odpisování (umělecká díla, movité kulturní památky, darovaný majetek v určitých případech apod.). Při převodu závodu je u nich tedy **celá hodnota daňovým nákladem**.

Pozor také na tato dvě důležitá ustanovení:

[§ 23/16 zákona o daních z příjmů](#) říká, že když prodává obchodní závod poplatník, který nevede účetnictví, **počítá do základu daně příjem z prodeje a hodnotu všech postupovaných dluhů**. Pokud jsou součástí obchodního závodu i zásoby uplatněné jako výdaj, zvýší se základ daně o rozdíl mezi hodnotou zásob a jejich cenou stanovenou při prodeji.

[§ 23/7](#) mluví o **obvyklých cenách**. Pokud jsou prodávající a nabyvatel tzv. spojené osoby, měli by pro daňové účely použít obvyklé ceny.

Dobré vědět:

Kdy jde o spojené osoby? Například když se jedna osoba podílí na základním kapitálu nabyvatele, a tento podíl je větší než 25 %, nebo když jde o osoby blízké.

Vklad obchodního závodu

Vklad může mít formu vkladu do základního kapitálu, nebo příplatku mimo základní kapitál. Samotný vklad **nemá z pohledu zákona o daních z příjmů žádné dopady**. Vrácení příplatku ale podléhá 15% srážkové dani a základ daně se snižuje o jeho nabývací cenu.

Vkladatel je právnická osoba (firma)

[§ 23a zákona o daních z příjmů](#) řeší situaci, kdy vkládáte obchodní korporaci do jiné obchodní korporace. Toto ustanovení vychází z evropské směrnice o mateřských a dceřiných společnostech.

Za vložený obchodní závod dostane vkladatel **podíl v nabývací obchodní korporaci**. Nabývací cenou podílu je cena převedeného obchodního závodu. Ta vychází z ocenění pro nepeněžitý vklad podle zvláštního právního předpisu. V ostatních případech se cena určuje podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku.

Dobré vědět

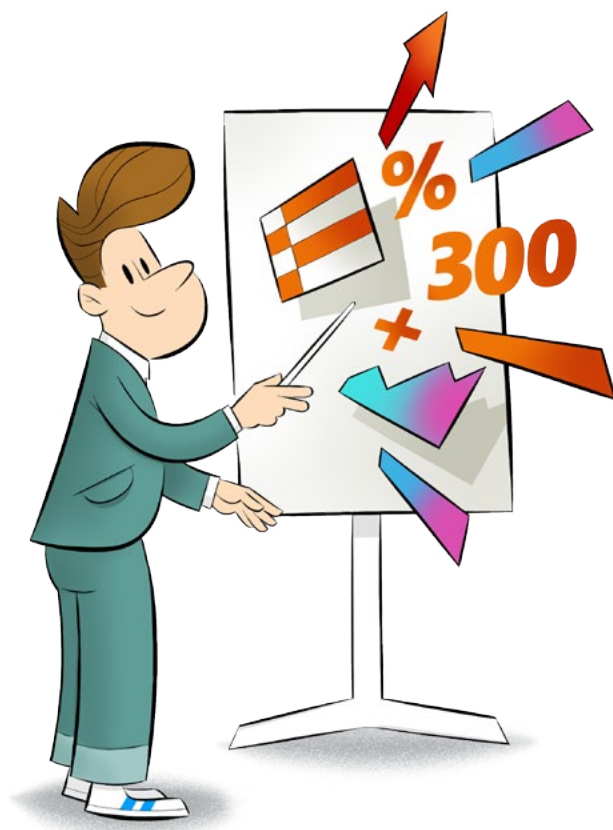
Při splnění podmínek zákona o daních z příjmů může nabývací společnost od vkládající převzít rezervy, daňové opravné položky, daňovou ztrátu a další položky odčitatelné od základu daně.

Vkladatel je fyzická osoba

Nabývací cenu podílu při vkladu obchodního závodu **stanoví znalecký posudek**. Toto upravuje [§ 24/7 písm. b\) bod 1 zákona o daních z příjmů](#).

Dobré vědět:

Pokud jste vkladatel fyzická osoba a vedete daňovou evidenci, měli byste v období, kdy došlo ke vkladu obchodního závodu, zvýšit základ daně o hodnotu zásob a pohledávek. To stanoví [§ 5/6](#) a [§ 23/13](#).

Daň z příjmů z pohledu nabyvatele

Nabytí obchodního závodu koupí

Při prodeji obchodního závodu mezi spojenými osobami **použijte obvyklou cenu**. Pokud ji nepoužijete, musíte to správci daně vysvětlit.

Pokud je nabyvatelem obchodní korporace, musí jednotlivé složky obchodního závodu **zaúčtovat do svého účetnictví**.

Dobré vědět:

Jednotlivé složky majetku a závazků oceňte cenami z účetnictví prodávajícího subjektu, případně znaleckým posudkem.

Oceňovací rozdíl

Oceňovací rozdíl je pojem, který se vám bude hodit, pokud oceňujete hodnotu majetku podle účetnictví původního majitele.

Jde o **rozdíl mezi oceněním závodu a těmito hodnotami, sníženými o převzaté dluhy**.

Oceňovací rozdíl může být kladný, pokud je cena obchodního závodu vyšší než hodnota převzatého majetku. Když je to opačně, je oceňovací rozdíl záporný.

Dobré vědět:

Oceňovací rozdíl se účetně **odepisuje 180 měsíců do nákladů**, případně do výnosů.

Goodwill

Goodwill se vám hodí znát, pokud se rozhodnete jednotlivé složky nabytého majetku ocenit znaleckým posudkem.

Je to **rozdíl mezi oceněním obchodního závodu a souhrnem přeceněných složek majetku, sníženým o převzaté dluhy.**

Goodwill může být kladný i záporný. Účetně se odepisuje do nákladů nebo do výnosů **60 měsíců**.

Dobré vědět:

Účetní odpisy oceňovacího rozdílu i goodwillu jsou při **úplatném** nabytí obchodního závodu daňovým nákladem.

Vklad obchodního závodu

Při vkladu obchodního závodu může vznikat u nabývací společnosti oceňovací **rozdíl nebo goodwill**. Ty jsme si vysvětlili výš.

Jejich účetní odpisy jsou stejné jako v předchozím případě. Při vkladu obchodního závodu je ale **nemůžete uplatnit jako daňový náklad**.

Podle [§ 30/10 zákona o daních z příjmů](#) jako nabývací společnost **pokračujete v daňovém odepisování jednotlivých položek nabytého majetku**.

Tápete? Poradíme

Převod podnikání je složitý a plný právních i daňových háčeků. Nejste si jistí, že děláte všechno správně? Ozvěte se nám. Účetní a daňoví specialisté z UOL vám rádi pomůžou.

www.uol.cz

+420 910 190 008

info@uol.cz